

1. ALGEBRAICKÉ VÝRAZY A JEJICH ÚPRAVY

Zjednodušte a uveďte, kdy mají dané výrazy smysl:

$$1) \quad \frac{1 - \frac{x}{x+2}}{\frac{x}{x+2} + 1} =$$

$$2) \quad \left(\frac{x^3}{y^2} + \frac{x^2}{y} + x + y \right) : \left(\frac{x^2}{y^2} - \frac{y^2}{x^2} \right) =$$

$$3) \quad \left[\left(\frac{n+2}{n-2} \right)^3 : \frac{n^3 + 4n^2 + 4n}{3n^2 - 12n + 12} \right] \cdot \frac{n}{3} =$$

$$4) \quad \frac{a^4 - b^4}{a^2 b^2} : \left[\left(1 + \frac{b^2}{a^2} \right) \cdot \left(1 - \frac{2a}{b} + \frac{a^2}{b^2} \right) \right] =$$

$$5) \quad 2a - \left(\frac{2a-3}{a+1} - \frac{a^2+3}{2a^2-2} - \frac{a+1}{2-2a} \right) \cdot \frac{a^3+1}{a^2-a} =$$

$$6) \quad \left(\frac{1}{a+1} - \frac{2a}{a^2-1} \right) \cdot \left(\frac{1}{a} - 1 \right) =$$

$$7) \quad \frac{a^2 + ab}{a^2 + b^2} \cdot \left(\frac{a}{a-b} - \frac{b}{a+b} \right) =$$

$$8) \quad \left[\frac{3a}{8-a^3} : \frac{4-a^2}{4(a^2+2a+4)} \right] \cdot \frac{a^2-4a+4}{a} =$$

$$9) \quad \left(\frac{4x^2 - 8x + 4}{x^2 + 1} : \frac{x+1}{3} \right) : \frac{6x-6}{x^4-1} =$$

$$10) \quad 6a + \left(\frac{a}{a-2} - \frac{a}{a+2} \right) : \frac{4a}{a^4 - 2a^3 + 8a - 16} =$$

2. MOCNINY S RACIONÁLNÍM EXPONENTEM

$$1) \frac{\left(a^{\frac{3}{4}} \cdot b^{-\frac{2}{3}}\right)^{-\frac{1}{2}}}{\left(a^{\frac{1}{2}} \cdot b^{-\frac{2}{3}}\right)^{-\frac{3}{4}}} =$$

$$2) \sqrt[5]{\left(\frac{\sqrt{a} \cdot a^{-1}}{\sqrt[3]{a}}\right)^{-3}} =$$

$$3) \sqrt{x} \cdot \sqrt[3]{x} : \sqrt[3]{x} \cdot \sqrt{x} =$$

$$4) \sqrt[3]{\frac{a}{\sqrt{b^3}}} \cdot \sqrt{\frac{b}{\sqrt[3]{a}}} =$$

$$5) \left[\left(a^3 \cdot b\right)^{\frac{1}{3}}\right]^{\frac{1}{2}} : \left[\left(a^3 \cdot b^{-2}\right)^{\frac{1}{2}}\right]^{\frac{1}{3}} =$$

$$6) \frac{x \cdot x^{\frac{1}{2}}}{x^{\frac{4}{5}} \cdot \left(x^{\frac{2}{3}}\right)^{\frac{1}{5}}} : \frac{\sqrt{x} \cdot x^{-1}}{\sqrt[3]{x}} =$$

$$7) \frac{a \cdot \sqrt{a}}{\sqrt[5]{a^4} \cdot \sqrt[3]{a^2}} : \frac{a^{\frac{1}{2}} \cdot a^{-1}}{\sqrt[3]{a}} =$$

$$8) \sqrt{\frac{\sqrt[3]{x \cdot y^2}}{x \cdot y}} \cdot \sqrt[6]{x^2 \cdot y} =$$

$$9) \sqrt{x} \cdot \sqrt[3]{x^2} + 4 \cdot \sqrt[3]{x^2} \cdot \sqrt{x} =$$

$$10) \frac{\sqrt[3]{x^{-2}} \cdot \sqrt{x^3}}{\sqrt[3]{\sqrt{x^4}} \cdot \sqrt{x^{-3}}} =$$

3. LINEÁRNÍ ROVNICE A NEROVNICE O JEDNÉ NEZNÁMÉ

$$1) \quad \frac{6+25x}{15} - (x-1) = \frac{2x}{3} + \frac{7}{5}$$

$$2) \quad x - \frac{1 - \frac{3x}{2}}{4} - \frac{2 - \frac{x}{4}}{3} = 2$$

$$3) \quad x - \left(\frac{x}{2} - \frac{3+x}{4} \right) \cdot \frac{1}{2} = \left[3 - \left(1 - \frac{6-x}{3} \right) \cdot \frac{1}{2} \right] \cdot \frac{1}{2} + \frac{3}{2}$$

$$4) \quad 4(x+1) - \frac{5x+1}{2} - \frac{5x-11}{4} = \frac{x-1}{3} - \frac{2(1-4x)}{9}$$

$$5) \quad 2 \left(\frac{3x-1}{4} - \frac{3}{2} \right) - \left(\frac{1+x}{4} + 1 \right) = \frac{1+5x}{7} - \frac{3}{2}(x+1)$$

$$6) \quad \frac{2x-1}{2} + \frac{x}{6} < \frac{7x+2}{3} - \frac{x+3}{4}$$

$$7) \quad \text{Která přirozená čísla vyhovují nerovnici:} \quad \frac{2x-1}{5} - \frac{3-2x}{4} < 3 - \frac{x-1}{2}$$

$$8) \quad \text{Která celá čísla vyhovují nerovnici:} \quad \frac{4x-3}{5} - \frac{3x-4}{2} + \frac{2x-5}{3} < 0$$

$$9) \quad \text{Která přirozená čísla vyhovují nerovnici:} \quad \frac{2x-1}{3} - \frac{x+3}{2} < 3 - \frac{x-2}{3}$$

$$10) \quad \text{Která celá záporná čísla vyhovují nerovnici:} \quad \frac{x+1}{5} - \frac{x-1}{2} - 3 < \frac{2x-1}{2}$$

4. LINEÁRNÍ ROVNICE A NEROVNICE S NEZNÁMOU VE JMENOVATELI

Řešte rovnice a proveďte zkoušku:

$$1) \quad \frac{2x+19}{5x^2-5} - 3 = \frac{17}{x^2-1} + \frac{3x}{1-x}$$

$$2) \quad \frac{x}{2x-4} - 1 = \frac{10x-8}{6-3x} + \frac{1+2x}{x-2}$$

$$3) \quad 2\left(1 - \frac{3}{2x-6}\right) = \frac{2x+1}{3-x}$$

$$4) \quad \frac{7x+2}{3x-2} - \frac{9}{4-6x} = \frac{10x-4}{9x-6} - \frac{1}{16}$$

$$5) \quad \frac{x+2}{x-2} - 1 = \frac{3x^2+x+9}{3x^2-12} - \frac{x-2}{x+2}$$

$$6) \quad \text{V množině } \mathbb{R} \text{ řešte nerovnici: } \frac{2x+4}{x-6} < 1$$

$$7) \quad \text{V množině } \mathbb{R} \text{ řešte nerovnici: } \frac{1}{x-1} \leq 2$$

$$8) \quad \text{Určete, pro která reálná čísla } x \text{ má smysl výraz: } \sqrt{\frac{3x-1}{5+2x}}.$$

$$9) \quad \text{Určete, pro která reálná čísla } x \text{ nabývá zlomek } \frac{2x-3}{7-3x} \text{ kladných hodnot.}$$

$$10) \quad \text{Určete, pro která reálná čísla } x \text{ nabývá zlomek } \frac{5x+8}{3x-7} \text{ nezáporných hodnot.}$$

5. SOUSTAVA LINEÁRNÍCH ROVNIC S VÍCE NEZNÁMÝMI

- 1) Řešte soustavu rovnic: $\frac{x+1}{3} - \frac{y+2}{4} = \frac{2(x-y)}{5}$, $\frac{x-3}{4} - \frac{y-3}{3} = 2y-x$
- 2) Řešte soustavu rovnic: $\frac{2x-y+3}{3} - \frac{x-2y+3}{4} = 4$, $\frac{3x-4y+3}{4} + \frac{4x-2y-9}{3} = 4$
- 3) Řešte soustavu rovnic: $\frac{x+1}{y+3} = \frac{1}{2}$, $\frac{x+2}{2y+3} = \frac{1}{3}$
- 4) Řešte soustavu rovnic: $\frac{4}{x-3y} = \frac{7}{9x+2y}$, $\frac{3}{2x+y} = \frac{9}{x-y+1}$
- 5) Řešte soustavu rovnic: $x+2y+z=9$, $2x+3y-z=-12$, $5x+8y+2z=15$
- 6) Řešte soustavu rovnic: $x+2y+3z=5$, $2x-y-z=1$, $x+3y+4z=6$
- 7) Řešte soustavu rovnic: $\frac{2x-y}{3} = z-2$, $\frac{z+2y}{x+1} = 3$, $\frac{x+y}{z} = 5$
- 8) Řešte soustavu rovnic: $\frac{x+1}{y+1} = 2$, $\frac{y+2}{z+1} = 4$, $\frac{z+3}{x+1} = \frac{1}{2}$
- 9) Žáci jedné třídy si chtěli koupit společně fotbalové míče. Jestliže každý z nich přinese 12,50 Kč, bude jim chybět 100 Kč. Přinese-li každý 16 Kč, zůstane jim 12 Kč. Kolik je žáků ve třídě?
- 10) Obvod obdélníku je 82 mm, délka jeho úhlopříčky je 29 mm. Vypočítejte rozměry obdélníku.

6. LINEÁRNÍ ROVNICE A NEROVNICE S ABSOLUTNÍ HODNOTOU

1) $|x - 2| + |x + 2| = 2x + 2$

2) $|x - 3| + 3|x - 1| = 2x + 1$

3) $|2x + 1| + |2x - 1| = 3$

4) $|2x + 1| - |2x| + 1 = 2x$

5) $|x + 1| + |x - 1| = 4$

6) $|x - 4| \leq 10$

7) $|1 - x| > 3$

8) $|3x - 2| - 5 < |x + 1|$

9) $|x - 3| + 3|x - 1| < 2x + 1$

10) $|2x + 1| - |3 - x| < x$

7. KVADRATICKÉ ROVNICE A NEROVNICE V R

1) $5x^2 + 10x - 36 = -3(x + 2)^2 + 24x - 23$

2) $\frac{1}{x+4} - \frac{4}{x-4} - \frac{x^2 - 20}{16 - x^2} = 0$

3) $\frac{2}{x^2 - 4} = \frac{1}{x^2 - 2x} - \frac{x - 4}{x^2 + 2x}$

4) $\frac{(x+3)^2}{5} - \frac{x(2x-3)}{2} = \frac{(3x-1)^2}{5} - 1$

5) Najděte pět po sobě jdoucích přirozených čísel, aby součet čtverců prvních tří byl roven součtu čtverců posledních dvou.

6) Družstvo koupilo do svého sadu stromky za 1 440 Kč. Kdyby byla cena stromku o 2 Kč nižší, dostalo by družstvo za stejnou částku o 10 stromků více. Kolik stromků družstvo koupilo ?

7) $x^2 - 6x + 8 \geq 0$

8) $x^2 + 8x + 15 \leq 0$

9) $3x^2 - 5x - 2 < 0$

10) $2x^2 - 3x + 4 > x^2 + 2x - 2$

11) $3(x+2) - (x-2)^2 \leq 7x - 2$

12) $1 - \frac{(x+1)^2}{6} \geq \frac{1}{2} - \frac{x+3,5}{3}$

8. VZTAHY MEZI KOŘENY A KOEFICIENTY KVADRATICKÉ ROVNICE

- 1) V rovnici $x^2 - 9x + q = 0$ je jeden kořen 51. Vypočtete druhý kořen a absolutní člen q .
- 2) V rovnici $x^2 + px + 5 = 0$ je jeden kořen 2. Vypočtete druhý kořen a koeficient lineárního členu p .
- 3) Je dána kvadratická rovnice $x^2 + 3x - 18 = 0$. Sestavte novou kvadratickou rovnici, která má za kořeny trojnásobky kořenů dané rovnice, aniž danou rovnici řešíte.
- 4) Sestavte rovnici, která má kořeny o 2 menší než jsou kořeny rovnice $x^2 - 2x - 1 = 0$, aniž danou rovnici řešíte.
- 5) Je dána kvadratická rovnice $x^2 - 11x + 5 = 0$. Aniž tuto rovnici řešíte, запиšte všechny kvadratické rovnice, které mají za kořeny opačná čísla než jsou kořeny dané rovnice.
- 6) Zapište všechny kvadratické rovnice, které mají kořeny čtyřikrát větší než rovnice $x^2 - 9x + 15 = 0$. Řešte bez určení kořenů dané rovnice.
- 7) Napište všechny kvadratické rovnice, které mají kořeny o čtyři větší než jsou kořeny rovnice $x^2 - 9x + 15 = 0$, aniž danou rovnici řešíte.
- 8) V rovnici $2x^2 - 7x + c = 0$ určete c tak, aby jeden kořen rovnice byl roven číslu 3. Ověřte správnost výpočtem.
- 9)
 - a) Určete kořeny kvadratické rovnice $x^2 - 2x - 3 = 0$, aniž ji řešíte.
 - b) Rozložte kvadratický trojčlen $x^2 + x - 30$ na součin kořenových činitelů.
- 10)
 - a) Určete kořeny kvadratické rovnice $x^2 - 8x + 16 = 0$, aniž ji řešíte.
 - b) Rozložte kvadratický trojčlen $9x^2 + 12x + 4$ na součin kořenových činitelů.

9. LOGARITMICKÁ FUNKCE, LOGARITMUS, LOGARITMICKÁ ROVNICE

- 1) a) Využitím znalostí o průběhu logaritmické funkce rozhodněte, jsou-li pravdivá tvrzení:
 $\log_3 6 > 0$, $\log_6 12 < \log_6 8$
b) Řešte logaritmickou rovnici: $\log(x + 3) - \log(x^2 - 1) = 1 - \log(x + 1) - \log 2$
- 2) a) Využitím znalostí o průběhu logaritmické funkce rozhodněte, jsou-li pravdivá tvrzení:
 $\log_2 0,5 < 0$, $\log_{0,6} 8 \leq \log_{0,6} 4$
b) Řešte logaritmickou rovnici: $\log_3(x + 6) + \log_3(x - 2) = 2$
- 3) a) Podle průběhu logaritmické funkce rozhodněte, která čísla jsou kladná: $\log_4 \frac{2}{3}$, $\log_{\frac{2}{3}} 4$
b) Řešte logaritmickou rovnici: $\log(x + 1) - \log(x - 1) - \log(2x + 7) + \log(2x - 1) = 0$
- 4) a) Podle průběhu logaritmické funkce rozhodněte, která čísla jsou kladná: $\log_{0,5} \frac{2}{3}$, $\log_{\frac{3}{5}} 2$
b) Řešte logaritmickou rovnici: $\frac{4 - \log x}{3 + 2 \log x} = \frac{3}{5}$
- 5) a) Určete x: $\log_4 x = \frac{1}{2}$, $\log_x \frac{1}{27} = 3$, $\log_5 \sqrt{5} = x$
b) Řešte logaritmickou rovnici: $\log(2x + 9) - 2 \log x + \log(x - 4) = 2 - \log 50$
- 6) a) Určete x: $\log_8 x = \frac{2}{3}$, $\log_x \frac{1}{27} = -3$, $\log_8 \frac{1}{4} = x$
b) Řešte logaritmickou rovnici: $\log_2(2x - 3) + \log_2(x + 6) = 3$
- 7) a) Určete x: $\log_{\sqrt{2}} x = 2$, $\log_x \sqrt[6]{5} = \frac{1}{3}$, $\log_2 \sqrt[4]{2} = x$
b) Řešte logaritmickou rovnici: $\log_3(4x - 1) - \log_3(x + 1) = 1$
- 8) a) Určete x: $\log_3 x = \frac{1}{3}$, $\log_x \sqrt{27} = -\frac{3}{2}$, $\log 0,01 = x$
b) Řešte logaritmickou rovnici: $\log(x + 4) - \log(x - 5) = 1$
- 9) Řešte logaritmickou rovnici: $\log(x + 6) - \frac{1}{2} \log(2x - 3) = 2 - \log 25$
- 10) Řešte logaritmickou rovnici: $\log x - 2 = 3(\log x)^{-1}$

10. EXPONENCIÁLNÍ FUNKCE, EXPONENCIÁLNÍ ROVNICE

- 1) a) Daná čísla porovnejte s číslem 1. Využijte znalostí o průběhu exponenciální funkce.

$$\left(\frac{2}{3}\right)^{\frac{3}{4}}, \quad \left(\frac{5}{4}\right)^{\frac{5}{6}}$$

b) Řešte exponenciální rovnici: $4 \cdot \sqrt{2^{5-7x}} = \sqrt{2} \cdot \sqrt[3]{4^{3-5x}}$

- 2) a) Daná čísla porovnejte s číslem 1. Využijte znalostí o průběhu exponenciální funkce.

$$\left(\frac{2}{3}\right)^{\frac{7}{3}}, \quad 0,8^{-\frac{2}{3}}$$

b) Řešte exponenciální rovnici: $27^{5x-6} \cdot 81^{2x+3} = 3^{7x-2} \cdot 9^{4x-2}$

- 3) a) Daná čísla porovnejte s číslem 1. Využijte znalostí o průběhu exponenciální funkce.

$$\left(\frac{3}{5}\right)^{-\frac{5}{8}}, \quad 1,5^{0,3}$$

b) Řešte exponenciální rovnici: $\sqrt[x-\frac{1}{2}]{5} = \sqrt[x+\frac{1}{2}]{125}$

- 4) a) Užitím grafu exponenciální funkce doplňte znaménko nerovnosti: $2^{\frac{1}{3}} \quad 2^4$

b) Řešte exponenciální rovnici: $3^{2x} - 10 \cdot 3^x + 9 = 0$

- 5) a) Užitím grafu exponenciální funkce doplňte znaménko nerovnosti: $\left(\frac{1}{3}\right)^{-2} \quad \left(\frac{1}{3}\right)^{-5}$

b) Řešte exponenciální rovnici: $2^{2x+1} + 2^{2x} - 4^{x-1} = 11$

- 6) a) Pro která a je funkce $y = \left(\frac{2a-1}{3}\right)^x$ rostoucí ?

b) Řešte exponenciální rovnici: $4 \cdot 3^{x+1} - 72 = 3^{x+2} + 3^{x-1}$

- 7) a) Pro která a je funkce $y = \left(\frac{3a-2}{4}\right)^x$ klesající ?

b) Řešte exponenciální rovnici: $2^{2x+1} + 4^{x+1} + 16^{\frac{x}{2}} = 28$

- 8) Řešte exponenciální rovnici: $2 \cdot 4^x - 3 \cdot 2^{x+1} + 4 = 0$

- 9) Řešte exponenciální rovnici: $\sqrt{3^x} \cdot (3^{x-1})^{x+1} = \frac{1}{\sqrt[4]{9^{x-2}}}$

- 10) Řešte exponenciální rovnici: $\frac{1}{5^4} \cdot (5^x)^{x+3} = \frac{\sqrt{125^x}}{25} \cdot (\sqrt{5})^x$

11. KOMPLEXNÍ ČÍSLA – algebraický a goniometrický tvar, **Moivreova věta**

- 1) Upravte: $\frac{2+i}{3-i} + (i-2)(4-i)$
- 2) Vypočtěte: $\left(\frac{1-i}{1+i}\right)^2 - \left(\frac{1+i}{1-i}\right)^2$
- 3) Vypočtěte: $\left|\frac{-2-3i}{3-2i}\right|$
- 4) Vypočtěte $|z|$: $z = (1-2i)(2+4i) - (3+i)^2$
- 5) Vyjádřete v goniometrickém tvaru komplexní číslo z : $z = \sqrt{2} + i\sqrt{2}$
- 6) Vyjádřete v goniometrickém tvaru komplexní číslo z : $z = \sqrt{3} + i$
- 7) Vyjádřete v goniometrickém tvaru komplexní číslo z : $z = \frac{2+i}{1-2i}$
- 8) Jsou dána komplexní čísla : $a = 2(\cos 60^\circ + i.\sin 60^\circ)$, $b = \cos 30^\circ + i.\sin 30^\circ$.
Určete jejich součin a podíl, výsledek zapište v algebraickém tvaru.
- 9) Pomocí Moivreovy věty vypočtěte a^6 , je-li $a = 2 - 2i$. Výsledek zapište v algebraickém tvaru.
- 10) Užitím Moivreovy věty vypočtěte a výsledek zapište v algebraickém tvaru:
 $z = (-\sqrt{3} + i)^6$

12. KOMBINATORIKA – variace, permutace, kombinace bez opakování

- 1) Kolik přirozených čísel menších než 5 000 lze vytvořit z číslic 0,3,4,5, jestliže se žádná číslice neopakuje ?
- 2) Kolik přirozených čísel větších než 15 lze vytvořit z číslic 0,1,2,3,5, jestliže se žádná číslice neopakuje ?
- 3) Kolik je prvků, je-li počet variací 2.třídy bez opakování vytvořených z těchto prvků dvacetkrát menší než počet variací 4.třídy bez opakování vytvořených z těchto prvků ?
- 4) K sestavení vlajky, která má být složena ze tří různobarevných vodorovných pruhů, jsou k dispozici látky barvy bílé, červené, modré, zelené a žluté.
 - a) Určete počet vlajek, které lze z těchto barev sestavit.
 - b) Kolik z nich má modrý pruh ?
 - c) Kolik z nich má modrý pruh uprostřed ?
 - d) Kolik z nich nemá uprostřed červený pruh ?
- 5) Ze třídy, v níž je 19 chlapců a 16 dívek máme vybrat čtyřčlennou hlídku. Kolika způsoby to lze provést, jestliže to mají být:
 - a) samí chlapci,
 - b) jedno děvče a tři chlapci,
 - c) dvě dívky a dva chlapci,
 - d) alespoň jedna dívka ?
- 6) Ve skladu je 10 výrobků, mezi nimiž jsou tři vadné. Kolika způsoby z nich můžeme vybrat kolekci pěti výrobků, aby:
 - a) všechny byly dobré,
 - b) byl právě jeden vadný,
 - c) byl nejvýš jeden vadný,
 - d) byl aspoň jeden vadný ?
- 7) V rovině je dáno deset bodů, z nichž žádné tři neleží v jedné přímce.
 - a) Kolik kružnic lze jimi určit ?
 - b) Kolik kružnic je jimi určeno, leží-li právě šest bodů na jedné kružnici ?
- 8) Je dáno deset různých bodů. Zjistěte, kolik přímek tyto body určují, jestliže:
 - a) žádné tři body neleží v téže přímce,
 - b) čtyři body leží v jedné přímce a jiné tři body leží v druhé přímce.
- 9) Zjistěte počet přirozených pěticiferných čísel, která lze vytvořit z číslic 2, 3, 5, 6, 8, jestliže se žádná z číslic neopakuje.
 - a) Kolik z nich je dělitelných pěti ?
 - b) Kolik z nich je dělitelných šesti ?
- 10) Určete kolika způsoby se může v šestimístné lavici posadit šest hochů, jestliže:
 - a) dva chtějí sedět vedle sebe,
 - b) dva chtějí sedět vedle sebe a třetí chce sedět na kraji.

13. PRAVDĚPODOBNOST – pravděpodobnost náhodného jevu, pravdě.průniku a sjednocení jevů

- 1) Určete pravděpodobnost, že náhodně vybrané dvojciferné číslo bude:
 - a) sudé,
 - b) dělitelné pěti.

- 2) Jaká je pravděpodobnost, že při hodu dvěma kostkami padne součet 7 nebo 8 ?

- 3) V bedně je 30 žárovek, z nichž jsou 3 vadné. S jakou pravděpodobností bude mezi pěti náhodně vybranými žárovkami nejvýše jedna vadná ?

- 4) Ke zkoušce se z deseti připravených příkladů vylosují tři. S jakou pravděpodobností budou mezi vylosovanými příklady příklad číslo 1 nebo příklad číslo 7 ?

- 5) Ve třídě je 12 chlapců a 14 dívek. S jakou pravděpodobností budou mezi třemi náhodně vybranými zástupci:
 - a) samé dívky,
 - b) 2 dívky a 1 chlapec ?

- 6) V urně je 8 bílých, 7 červených a 5 modrých koulí. S jakou pravděpodobností budou mezi třemi náhodně vybranými koulemi:
 - a) všechny stejné barvy,
 - b) každá jiné barvy ?

- 7) Ve třídě je 32 žáků, z nich 10 není připraveno. V hodině budou tři žáci zkoušeni . S jakou pravděpodobností budou mezi zkoušenými aspoň dva žáci připraveni ?

- 8) Letadlo s 12 cestujícími a 3 členy posádky havarovalo a zahynulo 6 osob. Vypočtete, jaká je pravděpodobnost, že:
 - a) zahynula celá posádka,
 - b) nezahynul žádný člen posádky,
 - c) zahynul právě jeden člen posádky.

- 9) Ve třídě je 15 chlapců a 21 dívek. Z těchto žáků nemá šest vypracované domácí cvičení. Vypočtete pravděpodobnost, že to jsou:
 - a) jen chlapci,
 - b) z jedné poloviny dívky.

- 10) Ve třídě je 30 žáků, z nichž tři nejsou připraveni. V hodině bude zkoušeno 5 žáků. Vypočtete pravděpodobnost, že mezi zkoušenými:
 - a) bude právě jeden nepřipravený žák,
 - b) budou nejvýše dva nepřipraveni žáci,
 - c) budou všichni nepřipraveni žáci.

14. STATISTIKA – základní pojmy, charakteristiky polohy a variability

- 1) Výzkumný ústav zemědělský zkoumal dojivost krav při novém složení krmných dávek a získal údaje o roční dojivosti 20 krav v litrech: 3 800, 3 600, 3 900, 3 700, 3 400, 3 900, 4 200, 3 400, 3 500, 3 600, 2 900, 4 100, 3 900, 3 400, 3 800, 4 200, 3 100, 3 500, 4 500, 3 000.
- a) Objasněte základní pojmy (stat.soubor, rozsah souboru, stat.jednotka, stat.znak).
b) Sestavte tabulku rozdělení četností, sestrojte polygon četností.
c) Vypočtete průměrnou dojivost, rozptyl a směrodatnou odchylku.
- 2) Na deseti pokusných polích sledovali hektarový výnos pšenice s těmito výsledky (v metrických centech na hektar): 46,5; 46,2; 48,9; 50,1; 52,3; 49,3; 40,1; 45,0; 46,7; 42,8.
- a) Objasněte základní pojmy (stat.soubor, rozsah souboru, stat.jednotka, stat.znak).
b) Sestavte tabulku rozdělení četností, sestrojte polygon četností.
c) Určete aritmetický průměr, modus, medián, rozptyl a směrodatnou odchylku.

- 3) Tabulka uvádí rozdělení denní dojivosti krav v litrech.

dojivost za 1 den	0 - 2	2 - 4	4 - 6	6 - 8	8 - 10	10 - 12
počet krav	5	8	15	30	25	17

- a) Objasněte základní pojmy (stat.soubor, rozsah souboru, stat.jednotka, stat.znak).
b) Sestavte histogram.
c) Určete průměrnou dojivost, rozptyl a směrodatnou odchylku.
- 4) Při zjišťování počtu nezletilých dětí ve dvaceti domácnostech byly získány tyto výsledky: 0, 0, 2, 2, 1, 1, 1, 1, 1, 0, 0, 0, 3, 2, 1, 1, 2, 3, 2, 1.
- a) Objasněte základní pojmy (stat.soubor, rozsah souboru, stat.jednotka, stat.znak).
b) Sestavte tabulku rozdělení četností, sestrojte polygon četností.
c) Vypočtete průměrný počet dětí v domácnosti, určete modus, medián, rozptyl, směrodatnou odchylku, variační rozpětí a variační koeficient.
- 5) Při zjišťování kapesného u žáků jedné třídy byly zjištěny tyto částky (v Kč): 200, 50, 100, 250, 150, 50, 150, 100, 200, 150, 200, 150, 100, 200, 250, 150, 200, 250, 100, 200.
- a) Objasněte základní pojmy (stat.soubor, rozsah souboru, stat.jednotka, stat.znak).
b) Sestavte tabulku rozdělení četností, sestrojte polygon četností.
c) Vypočtete aritmetický průměr, modus, medián, rozptyl, směrodatnou odchylku a variační koeficient.
- 6) V prodejně pánské obuvi zaznamenávali velikosti prodaných párů během dne s tímto výsledkem: 41, 41, 41, 42, 42, 41, 39, 41, 37, 41, 45, 41, 42, 38, 40, 39, 38, 41, 41, 38, 42, 39, 44, 43, 43, 44, 39, 39, 43, 43, 40, 42, 43, 41, 41, 43, 40, 40, 40, 42, 42, 42, 41, 40, 42.
- a) Objasněte základní pojmy (stat.soubor, rozsah souboru, stat.jednotka, stat.znak).
b) Sestavte tabulku rozdělení četností, sestrojte polygon četností.
c) Vypočtete aritmetický průměr, modus, medián, rozptyl a směrodatnou odchylku.

- 7) Při měření tělesné výšky 200 chlapců byly získány tyto výsledky: 158 – 162 cm 9 chlapců, 136 – 167 cm 20 chlapců, 168 – 172 cm 36 chlapců, 173 – 177 cm 82 chlapců, 178 – 182 cm 35 chlapců, 183 – 187 cm 14 chlapců, 188 – 192 cm 4 chlapci.
- a) Objasněte základní pojmy (stat.soubor, rozsah souboru, stat.jednotka, stat.znak).
 b) Sestavte tabulku rozdělení četností, sestrojte histogram.
 c) Vypočtete aritmetický průměr, modus, medián, rozptyl a směrodatnou odchylku.

- 8) V padesáti klasech žita byl nalezen následující počet obilek:

počet obilek	68	70	79	80	81	82	88	91	92	97
počet klasů	1	3	10	15	8	6	2	3	1	1

- a) Objasněte základní pojmy (stat.soubor, rozsah souboru, stat.jednotka, stat.znak).
 b) Vypočtete aritmetický průměr, modus, medián, rozptyl a směrodatnou odchylku.

15. OBVODY A OBSAHY ROVINNÝCH OBRAZCU

- 1) Zvětší-li se každý rozměr obdélníku o 3 cm, zvětší se velikost jeho úhlopříčky o 4 cm a jeho obsah o 60 cm^2 . Určete rozměry obdélníku.
- 2) Rovnostranný trojúhelník ABC má stranu dlouhou 8 cm. Kolem vrcholů jsou sestrojeny oblouky kružnic o poloměru 4 cm. Vypočtěte obvod a obsah zbylé části trojúhelníku.
- 3) Zahrada tvaru obdélníku má obvod 130 m a obsah $800,25 \text{ m}^2$. Vypočtěte rozměry zahrady.
- 4) Vypočtěte obvod a obsah rovnoběžníku, jehož strany jsou $a = 25,3 \text{ cm}$, $b = 13,8 \text{ cm}$, je-li úhel sevřený stranami $\alpha = 72^\circ$.
- 5) Nad stranami čtverce o straně $a = 8 \text{ cm}$ jsou vepsány půlkružnice. Vypočtěte obsah a obvod vzniklého obrazce.
- 6) Velikosti základů rovnoramenného lichoběžníku jsou v poměru $5 : 3$, jeho ramena mají velikost 50 cm a výška 48 cm. Vypočtěte obvod a obsah lichoběžníku.
- 7) Vypočtěte délky úhlopříček a stranu kosočtverce, je-li jeho obsah 640 cm^2 a poměr délek úhlopříček $u_1 : u_2 = 5 : 4$.
- 8) Oplocený pozemek má tvar lichoběžníku. Velikosti rovnoběžných stran jsou 106 m a 72 m, vzdálenost těchto dvou stran je 46 m a velikost úhlu mezi základnou a jedním ramenem je 57° . Vypočtěte:
 - a) obsah pozemku v hektarech,
 - b) kolik zaplatili za oplocení pozemku, stojí-li 1 m pletiva 28 Kč a počítáme-li s 5% na odpad.
- 9) Pole má tvar rovnoramenného lichoběžníku se základnami 220 m a 120 m. Výška je o 10 m menší než délka jeho ramena. Vypočtěte, kolik tun pšenice rolník sklídí, je-li průměrný hektarový výnos 4,8 t.
- 10) Určete obsah pravoúhlého lichoběžníku ABCD ($a = 66 \text{ cm}$, $c = 18 \text{ cm}$), jestliže jeho kosé rameno je o 36 cm delší než kolmé rameno na základny a, c.

16. OBJEMY A POVRCHY TĚLES

- 1) Délka výšky pravidelného čtyřbokého jehlanu je 4 cm a délka podstavné hrany je 6 cm. Vypočtete jeho povrch a objem.
- 2) Podstavou kolmého hranolu je pravoúhlý trojúhelník, jehož odvěsny mají velikosti v poměru 3 : 4, výška hranolu je o 2 cm menší než delší odvěsna. Povrch hranolu je 468 cm^2 . Vypočtete objem hranolu.
- 3) Objem pravidelného čtyřbokého hranolu je 192 cm^3 , velikosti jeho podstavné hrany a výšky jsou v poměru 1 : 3. Určete jeho povrch.
- 4) Pravidelný šestiboký hranol je vysoký 2 cm. Poloměr kružnice opsané podstavě je 8 cm. Určete jeho povrch a objem.
- 5) Je dán pravidelný trojboký jehlan, jehož podstavná hrana $a = 5 \text{ cm}$ a tělesová výška $v = 8 \text{ cm}$. Vypočtete povrch.
- 6) Osový řez rotačního kužele je rovnoramenný trojúhelník, který má rameno dlouhé 10 cm a úhel sevřený rameny je 90° . Vypočtete povrch kužele.
- 7) Vypočtete objem a povrch pravidelného šestibokého jehlanu, jehož podstavná hrana $a = 6 \text{ cm}$ a boční hrana $h = 10 \text{ cm}$.
- 8) Kolik m^3 zeminy je třeba přemístit při výkopu přímého, 170 m dlouhého příkopu, jehož průřez má tvar rovnoramenného lichoběžníku se základnami $a = 150 \text{ cm}$, $c = 80 \text{ cm}$ a rameny dlouhými 90 cm ?
- 9) Střecha věže má tvar pravidelného čtyřbokého komolého jehlanu o délce podstavných hran $a_1 = 7,2 \text{ m}$, $a_2 = 3,6 \text{ m}$ a tělesové výšce $v = 4,8 \text{ m}$. Kolik m^2 plechu se spotřebuje na její pokrytí, počítáme-li na spoje a odpad 15 % ?
- 10) Vypočtete objem a povrch rotačního komolého kužele, jehož poloměry podstav jsou 27 cm a 18 cm a strana s má velikost 21 cm.

17. FUNKCE A JEJICH VLASTNOSTI

U příkladů 1 – 4 :

- a) Určete název funkce.
- b) Určete $f(-1)$, $f(0)$, $f(2)$.
- c) Načrtněte graf této funkce.
- d) Určete definiční obor a obor hodnot funkce.
- e) Určete paritu funkce.
- f) Charakterizujte funkce z hlediska monotónnosti.
- g) Určete, je-li funkce omezená a má-li extrém.
- h) Určete, je-li funkce prostá.

- 1) Je dána funkce $f: y = x^2 - 4x + 5$.
- 2) Je dána funkce $f: y = x^3 + 1$.
- 3) Je dána funkce $f: y = x^2 + 1$.
- 4) Je dána funkce $f: y = x + 2$.

U příkladů 5 – 10 určete definiční obor funkce:

5) $f: y = \sqrt{6 - x - x^2}$

6) $f: y = \frac{\sqrt{x^2 - 4}}{x - 6}$

7) $f: y = \sqrt{x^2 - 5x + 6}$

8) $f: y = \frac{\sqrt{x - 5}}{x - 3}$

9) $f: y = \sqrt{|x| - 1}$

10) $f: y = \sqrt{\frac{x - 5}{x - 1}}$

18. ARITMETICKÁ POSLOUPNOST A JEJÍ UŽITÍ

- 1) Délky stran pravoúhlého trojúhelníku tvoří aritmetickou posloupnost. Určete velikosti odvěsen, je-li přepona $c = 30$ cm.
- 2) Mezi čísla 4 a 37 vložte čísla tak, aby s danými čísly tvořila aritmetickou posloupnost o součtu 246. Určete počet vložených čísel a diferenci takto vytvořené arit. posloupnosti.
- 3) Velikosti vnitřních úhlů pravoúhlého trojúhelníku tvoří tři po sobě jdoucí členy aritmetické posloupnosti. Určete velikosti těchto úhlů.
- 4) V prodejně jsou sestaveny konzervy do devíti řad nad sebou. Počty konzerv v řadách tvoří po sobě jdoucí členy aritmetické posloupnosti. Ve třetí řadě jsou 4 konzervy, v šesté řadě je 7 konzerv. Určete celkový počet konzerv.
- 5) V aritmetické posloupnosti je dáno: $a_1 + a_4 = 26$, $a_2 + a_5 = 30$. Určete součet prvních deseti členů této posloupnosti.
- 6) Užitím vzorce pro prvních n členů aritmetické posloupnosti určete součet všech přirozených čísel dělitelných třemi, která jsou větší než 100 a menší než 760.
- 7) Určete součet prvních deseti členů aritmetické posloupnosti, jsou-li dány členy $a_3 = -4$, $a_7 = 2,4$.
- 8) Částku 24 500 Kč si mají rozdělit společníci mezi sebou tak, aby první dostal 2 000 Kč a každý další vždy o 100 Kč více než předcházející.
 - a) Kolik je společníků a jakou částku dostane poslední z nich ?
 - b) Tři poslední se zřekli svých podílů a první společník pak dostal 2 300 Kč. Kolik dostal poslední ?
- 9) V aritmetické posloupnosti je dáno: $a_3 = -3$, $a_7 = 21$. Určete její první člen, diferenci a součet prvních osmi členů.
- 10) Sečtěte všechna lichá čísla od (-7) do 81.

19. ŘEŠENÍ OBECNÉHO TROJÚHELNÍKU

- 1) Řešte trojúhelník, je-li dáno: $c = 18 \text{ cm}$, $v_c = 16 \text{ cm}$, $\beta = 16^\circ 20'$.
- 2) Řešte trojúhelník, je-li dáno: $a = 5 \text{ cm}$, $v_a = 2,7 \text{ cm}$, $\gamma = 52^\circ$.
- 3) Řešte trojúhelník, je-li dáno: $b = 32 \text{ cm}$, $c = 40 \text{ cm}$, $\alpha = 100^\circ 21'$.
- 4) Řešte trojúhelník, je-li dáno: $v_a = 35 \text{ mm}$, $\beta = 76^\circ$, $\gamma = 38^\circ$.
- 5) V jakém zorném úhlu se jeví tyč 7 m dlouhá pozorovateli, který je od jednoho konce tyče vzdálen 5 m a od druhého 8 m ?
- 6) Na vrcholu kopce stojí rozhledna 30 m vysoká. Její patu a vrchol vidíme z určitého místa v údolí pod výškovými úhly o velikostech $\alpha = 28^\circ 30'$, $\beta = 30^\circ 40'$. Jak vysoko je vrchol kopce nad horizontální rovinou pozorovacího místa ?
- 7) Těsně na břehu řeky stojí budova. Z jejích dvou oken nad sebou položených ve výškovém rozdílu 12 m je vidět kámen na protějším břehu řeky v hloubkových úhlech o velikostech $\alpha = 10^\circ 21'$, $\beta = 4^\circ 59'$. Vypočtete šířku řeky.
- 8) Vrchol věže stojící na rovině vidíme z určitého místa A ve výškovém úhlu $\alpha = 39^\circ 25'$. Přejdeme-li směrem k její patě o 50 m blíže na místo B, vidíme z něho vrchol ve výškovém úhlu $\beta = 58^\circ 42'$. Jak vysoká je věž ?
- 9) Pozorovatel vidí patu věže 69 m vysoké v hloubkovém úhlu $\alpha = 30^\circ 10'$ a vrchol v hloubkovém úhlu $\beta = 20^\circ 50'$. Jak vysoko je pozorovatelovo stanoviště nad horizontální rovinou, na níž věž stojí ?
- 10) Letadlo letí ve výšce 2 200 m k pozorovatelně. V okamžiku prvního měření jej bylo vidět pod výškovým úhlem 23° , při druhém měření pod výškovým úhlem 58° . Vypočtete vzdálenost, kterou letadlo uletělo mezi oběma měřeními.

20. KOMBINAČNÍ ČÍSLO A JEHO VLASTNOSTI, BINOMICKÁ VĚTA

- 1) V množině \mathbb{N} řešte rovnici: $\binom{n-1}{n-3} + \binom{n-2}{n-4} = 9$
- 2) V množině \mathbb{N} řešte rovnici: $\binom{n-1}{n-3} - n = 8$
- 3) V množině \mathbb{N} řešte rovnici: $4\binom{n+1}{n-1} + \binom{3}{2} = \binom{n+1}{n}\binom{5}{2} - \binom{6}{4}$
- 4) V množině \mathbb{N} řešte rovnici: $4\binom{n}{2} - 4\binom{n}{n-3} + \binom{n}{3} = 0$
- 5) V množině \mathbb{N} řešte rovnici: $\binom{x-1}{x-2} + \binom{x-2}{x-4} = 4$
- 6) Užitím binomické věty vypočtěte: $(2a^3 - 5)^4$
- 7) Užitím binomické věty vypočtěte: $(1 - 3i)^4$
- 8) Určete jedenáctý člen rozvoje výrazu $(x - y)^{15}$
- 9) Vypočtěte čtvrtý člen rozvoje výrazu $\left(x + \frac{2}{x}\right)^8$
- 10) Určete osmý člen rozvoje výrazu $\left(\frac{1}{2} - i\right)^{10}$

21. LINEÁRNÍ A KVADRATICKÁ FUNKCE

- 1) Je dána lineární funkce $f: y = -2x + 3$:
 - a) určete $f(0)$, $f(3)$, $f(-5)$,
 - b) určete, pro která x je $f(x) = 1$, $f(x) = -5$,
 - c) určete průsečíky grafu funkce f s osami x , y ,
 - d) načrtněte graf funkce f .

- 2) Najděte předpis pro lineární funkci f , jestliže $D(f) = \langle 2, 6 \rangle$, a $H(f) = \langle -2, 0 \rangle$ a funkce je
 - a) rostoucí v $D(f)$,
 - b) klesající v $D(f)$.

- 3) Turista ujde pravidelným tempem 4,8 km za hodinu. Do 9.⁰⁰ hod již ušel 11 km. Najděte funkci, která udává vzdálenost y km, kterou turista ušel mezi 9.⁰⁰ hod a 13.⁰⁰ hod v závislosti na čase. Určete, kolik km turista ušel do 11.³⁰ hod.

- 4) Z nádrže o objemu 1 200 litrů vytéká voda rychlostí 3 litry za sekundu. Napište:
 - a) funkci, udávající množství vyteklé vody v závislosti na čase,
 - b) funkci, udávající, kolik vody ještě v nádrži zbývá v daném čase.Sestrojte grafy obou nalezených funkcí v téže soustavě souřadnic.

- 5) Dělník má vyrobit určitý počet výrobků. Stroj, na kterém pracuje, mu umožňuje jeden ze dvou pracovních postupů:
A: začít pracovat hned s produktivitou 2 výrobky za hodinu.
B: provést nejprve úpravu stroje trvající 3 hodiny a potom pracovat s produktivitou 4 výrobky za hodinu.
Určete funkce, které vyjadřují závislost počtu výrobků na čase při obou pracovních postupech. Pro jaký celkový počet výrobků je vhodnější varianta B ?

- 6) Určete kvadratickou funkci, které patří body $A[1,4]$, $B[-2,1]$, $C[-4,19]$.

- 7) Je dána kvadratická funkce $f: y = -x^2 + 2x - 10$.
 - a) Načrtněte její graf.
 - b) Určete definiční obor a obor hodnot.
 - c) Určete paritu funkce.
 - d) Určete monotónnost funkce.
 - e) Určete extrémy funkce.
 - f) Určete průsečíky grafu funkce s osami souřadnic.

- 8) Je dána kvadratická funkce $f: y = x^2 - 4x + 6$.
- Načrtněte její graf.
 - Určete definiční obor a obor hodnot.
 - Určete paritu funkce.
 - Určete monotónnost funkce.
 - Určete extrémy funkce.
 - Určete průsečíky grafu funkce s osami souřadnic.
- 9) Při svislém vrhu tělesa směrem vzhůru se výška s (v metrech) nad určitým místem měnila s časem t (v sekundách) podle vztahu $s = 20 + 40t - 5t^2$. Určete, do jaké maximální výšky těleso vystoupilo a za jakou dobu.
- 10) V noci se měnila teplota t v závislosti na čase h podle vztahu $t = h^2 - 5h + 4$, kde h je čas v hodinách po půlnoci. Sestrojte graf funkce pro $h \in \langle 0, 6 \rangle$ hodin.
- Určete:
- kolik stupňů ukazoval teploměr v 5 hodin ráno,
 - kdy byla teplota pod a kdy nad nulou,
 - v kolik hodin byla teplota maximální, v kolik hodin byla minimální a kolik stupňů v té době teploměr ukazoval.

22. ANALYTICKÉ VYJÁDŘENÍ PŘÍMKY V ROVINĚ

- 1) Napište parametrický, obecný a směrnicový tvar rovnice přímky dané body $A[-4;7]$, $B[3;3]$.
- 2) Určete parametrické vyjádření a směrnicový tvar přímky dané obecnou rovnicí $x - 8y + 32 = 0$.
- 3) Napište rovnici přímky, která je rovnoběžná s přímkou $p: y = 3x - 1$ a prochází bodem $T[-2;2]$.
- 4) Napište rovnici přímky, která je kolmá k přímce $p: y = -11x + 9$ a prochází bodem $T[0;-6]$.
- 5) Určete rovnici přímky p , která prochází bodem $A[-2;5]$ a je stejně vzdálena od bodů $B[3;-7]$, $C[-4;1]$.
- 6) Najděte rovnici přímky, na které leží těžnice t_c trojúhelníku ABC , $A[-2;5]$, $B[2;3]$, $C[-1;4]$.
- 7) Najděte obecnou rovnici přímky, která prochází bodem $A[-3;5]$ a průsečíkem přímk $p: x + 2y - 3 = 0$ a $q: 2x - 3y + 8 = 0$.
- 8) Jsou dány body $A[2;1]$, $B[3;4]$, $C[1;6]$.
 - a) Ověřte, zda dané body tvoří trojúhelník.
 - b) Napište rovnici přímky obsahující výšku v_a .
- 9) Napište rovnici přímky b jdoucí průsečíkem přímk $p: 3x - y + 7 = 0$ a $q: x + y + 1 = 0$ rovnoběžně s přímkou $a: 2x - y + 2 = 0$.
- 10) Určete koeficient b v rovnici přímky $p: 3x + by - 1 = 0$ tak, aby
 - a) přímka procházela bodem $A[2;2]$,
 - b) přímka byla rovnoběžná s osou y ,
 - c) přímka měla směrový úhel $\alpha = 30^\circ$.

23. GEOMETRICKÁ POSLOUPNOST A JEJÍ UŽITÍ

- 1) Určete počet členů a kvocient geometrické posloupnosti, znáte-li $a_1 = 18$, $a_n = 13\,122$, $S_n = 19\,674$.
- 2) V geometrické posloupnosti je součet prvního a čtvrtého členu 18, součet druhého a třetího členu je 12. Vypočtěte součet prvních osmi členů této posloupnosti.
- 3) Přičteme-li k číslům 2, 7, 17 totéž číslo, dostaneme první tři členy geometrické posloupnosti. Určete toto číslo.
- 4) Kvádr, jehož rozměry jsou tři po sobě jdoucí členy geometrické posloupnosti, má povrch 78 m^2 . Součet délek hran procházejících jedním jeho vrcholem je 13 m. Vypočtěte objem kvádrů.
- 5) Určete první člen a kvocient geometrické posloupnosti, jestliže $a_1 - a_2 + a_3 = 15$ a současně $a_4 - a_5 + a_6 = 120$.
- 6) Délky hran kvádrů tvoří geometrickou posloupnost. Objem kvádrů je 216 cm^3 . Součet délek hran vycházejících z jednoho vrcholu je 21 m. Určete délky hran kvádrů.
- 7) Určete součet prvních šesti členů geometrické posloupnosti, je-li $a_1 + a_4 = -21$ a současně $a_2 + a_5 = 42$.
- 8) Mezi čísla $a_1 = 5$ a $a_n = 640$ vložte tolik čísel $a_2, a_3, \dots, a_{n-2}, a_{n-1}$, aby vznikla geometrická posloupnost, v níž součet vložených čísel je 630. Určete tato čísla.
- 9) Mezi čísla 4 a 108 vložte dvě čísla tak, aby s danými čísly tvořila geometrickou posloupnost.
- 10) Mezi čísla 8 a 128 vložte tři čísla tak, aby s danými čísly tvořila geometrickou posloupnost.

24. VEKTORY, SKALÁRNÍ SOUČIN VEKTORU, ODCHYLKA VEKTORU

- 1) Rozhodněte, zda útvar ABCD je rovnoběžník. V kladném případě rozhodněte, zda jde o čtverec, obdélník nebo kosočtverec: $A[4;1]$, $B[6;7]$, $C[0;5]$, $D[-2;-1]$.
- 2) Rozhodněte, zda útvar ABCD je rovnoběžník. V kladném případě rozhodněte, zda jde o čtverec, obdélník nebo kosočtverec: $A[2;0;-2]$, $B[1;2;-1]$, $C[-2;0;2]$, $D[-1;-2;1]$.
- 3) Určete velikosti stran AB, BC a úhel β v trojúhelníku ABC: $A[1;1]$, $B[2;-1]$, $C[3;2]$.
- 4) Určete odchylku úhlopříček ve čtyřúhelníku ABCD: $A[-2;2;0]$, $B[3;1;-4]$, $C[4;-2;2]$, $D[0;-1;1]$.
- 5) Jsou dány body $A[1;1]$, $B[2;-1]$, $C[3;2]$.
 - a) Dokažte, že body A,B,C jsou vrcholy trojúhelníku.
 - b) Vypočítejte velikosti stran b, c.
 - c) Vypočítejte velikost úhlu α .
- 6) Jsou dány vektory $\vec{a} = (3;5)$, $\vec{b} = (6;2)$. Najděte vektor \vec{c} kolmý k vektoru \vec{b} , pro který platí $\vec{a} \cdot \vec{c} = 4$.
- 7) Jsou dány body $A[3;2]$, $B[-1;1]$ a vektor $\vec{a} = (12;-5)$, kde $\vec{a} = C - B$.
 - a) Určete souřadnice bodu C.
 - b) Dokažte, že body ABC jsou vrcholy trojúhelníku.
 - c) Vypočítejte velikosti stran tohoto trojúhelníku.
 - d) Určete velikost největšího vnitřního úhlu tohoto trojúhelníku.
- 8) Určete vektor \vec{v} , který je kolmý k vektoru $\vec{u} = (5;12)$ a jehož velikost je 4.
- 9) Jsou dány body $A[0;1]$, $B[5;6]$. Najděte bod M na ose x tak, aby úsečky AM a BM byly k sobě kolmé.

25. KUŽELOSEČKY, VZÁJEMNÁ POLOHA PŘÍMKY A KUŽELOSEČKY

- 1) Je dána kružnice $k: x^2 + y^2 - 4x + 6y - 12 = 0$ a bod $A[5; 1]$.
 - a) Určete střed a poloměr kružnice.
 - b) Dokažte, že bod A leží na kružnici.

- 2) Napište rovnici kružnice opsané trojúhelníku $ABC: A[4; 3], B[-3; 2], C[1; -6]$.
Určete její střed a poloměr.

- 3) Určete hodnotu parametru c tak, aby přímka $p: x + 2y + c = 0$ byla tečnou kružnice $k: x^2 + y^2 - 6x + 4y + 8 = 0$.

- 4) Je dána rovnice elipsy $16x^2 - 64x + 9y^2 - 80 = 0$. Určete:
 - a) souřadnice středu,
 - b) velikosti poloos,
 - c) souřadnice ohnisek,
 - d) souřadnice vrcholů.

- 5) Je dána rovnice elipsy $4x^2 + 25y^2 - 24x - 100y + 36 = 0$. Určete:
 - a) souřadnice středu,
 - b) velikosti poloos,
 - c) souřadnice ohnisek,
 - d) souřadnice vrcholů.

- 6) Napište rovnici tečny k elipse $\frac{x^2}{30} + \frac{y^2}{24} = 1$, která je rovnoběžná s přímkou $p: 2x - y + 17 = 0$.

- 7) Určete vzájemnou polohu přímky $p: 10x - 9y - 75 = 0$ a elipsy $25x^2 + 36y^2 = 900$.

- 8) Určete souřadnice vrcholu, ohniska a rovnici řídící přímky paraboly o rovnici $4x + 6y + \dots = 0$ $y^2 -$

- 9) Určete souřadnice vrcholu, ohniska a rovnici řídící přímky paraboly o rovnici $x^2 + 8x + 5y + 26 = 0$.

- 10) Zjistěte vzájemnou polohu přímky $p: 3x - 7y + 30 = 0$ a paraboly $y^2 = 9x$.

VÝSLEDKY

1. Algebraické výrazy a jejich úpravy

- 1) $\frac{1}{x+1}$; $x \neq -2, x \neq -1$, 2) $\frac{x^2}{x-y}$; $x \neq 0, y \neq 0, x \neq \pm y$, 3) $\frac{n+2}{n-2}$; $n \neq 0, n \neq \pm 2$,
4) $\frac{a+b}{a-b}$; $a \neq 0, b \neq 0, a \neq b$, 5) $\frac{2(a-1)}{a}$; $a \neq \pm 1, a \neq 0$, 6) $\frac{1}{a}$; $a \neq 0, a \neq \pm 1$,
7) $\frac{a}{a-b}$; $a \neq \pm b$, 8) $\frac{12}{a+2}$; $a \neq 0, a \neq \pm b$, 9) $2(x-1)^2$; $x \neq \pm 1$,
10) $(a+2)^2$; $a \neq 0, a \neq \pm 2$

2. Mocniny s racionálním mocnitelem

- 1) $\sqrt[6]{\frac{1}{b}}$, 2) \sqrt{a} , 3) $\sqrt[6]{x}$, 4) $\sqrt[6]{a}$, 5) \sqrt{b} , 6) $x^5\sqrt{x^2}$, 7) $a^5\sqrt{a^2}$, 8) 1, 9) $5\sqrt[6]{x^5}$,
10) $x^3\sqrt{x^2}$

3. Lineární rovnice a nerovnice s jednou neznámou

- 1) $x \in \mathbb{R}$, 2) $x = 2$, 3) $x = 3$, 4) $x = 7$, 5) $x = \frac{5}{3}$, 6) $x > -\frac{5}{11}$, $x \in \left(-\frac{5}{11}; \infty\right)$,
7) $x < 3\frac{5}{28}$, $x \in \{1, 2, 3\}$, 8) $x > -8$, $x \in \{-7; -6; -5; \dots; \infty\}$, 9) $x < 11$, $x \in \{1; 2; 3; 4; 5; 6; 7; 8; 9; 10\}$,
10) $x > -1\frac{5}{23}$, $x \in \{-1\}$

4. Lineární rovnice a nerovnice s neznámou ve jmenovateli

- 1) $x = 3$, 2) $x = \emptyset$, 3) $x = 2$, 4) $x = -2$, 5) $x = 27$, 6) $x \in (-10; 6)$, 7) $x \in (-\infty; 1) \cup \left(-\frac{3}{2}; \infty\right)$,
8) $x \in \left(-\infty - \frac{5}{2}\right) \cup \left(\frac{1}{3}; \infty\right)$, 9) $x \in \left(\frac{3}{2}; \frac{7}{3}\right)$, 10) $\left(-\infty; -\frac{8}{5}\right) \cup \left(\frac{7}{3}; \infty\right)$

5. Soustavy lineárních rovnic s více neznámými

- 1) $[11; 6]$, 2) $[7; 5]$, 3) $[5; 9]$, 4) $[1; -1]$, 5) $[-1; 0; 10]$, 6) $[1; -1; 2]$, 7) $[6; 9; 3]$, 8) $[5; 2; 0]$,
9) 32 žáků, 10) $a = 21$ m, $b = 20$ m

6. Lineární rovnice a nerovnice s absolutní hodnotou

- 1) $P = \{1\}$, 2) $P = \left\{\frac{5}{6}; \frac{7}{2}\right\}$, 3) $P = \left\{-\frac{3}{4}; \frac{3}{4}\right\}$, 4) $P = \{1\}$, 5) $P = \{-2; 2\}$, 6) $P = \langle -6; 14 \rangle$,
7) $P = (-\infty; 2) \cup (4; \infty)$, 8) $P = (-1; 4)$, 9) $P = \left(\frac{5}{6}; \frac{7}{2}\right)$, 10) $P = (-2; 1)$

7. Kvadratické rovnice a nerovnice

- 1) $x = \left\{-\frac{1}{4}; \frac{1}{2}\right\}$, 2) $x = \{-8; -5\}$, $x \neq \pm 4$, 3) $x = \{3\}$, $x \neq 0, x \neq \pm 2$, 4) $x = \left\{-\frac{1}{2}; 2\right\}$,
5) 10, 11, 12, 13, 14, 6) 80 stromků, 7) $x \in (-\infty; 2) \cup \langle 4; \infty$, 8) $x \in \langle -5; -3 \rangle$,
9) $x \in \left(-\frac{1}{3}; 2\right)$, 10) $x \in (-\infty; 2) \cup (3; \infty)$, 11) $x \in (-\infty; -2) \cup (2; \infty)$, 12) $x \in \langle -3; 3 \rangle$

8. Vztahy mezi kořeny a koeficienty kvadratické rovnice

- 1) $x_2 = -42$, $q = -2142$, 2) $x_2 = 2,5$, $p = -4,5$, 3) $x^2 + 9x - 162 = 0$, 4) $x^2 + 2x - 1 = 0$,
5) $a(x^2 + 11x + 5) = 0$, 6) $a(x^2 - 36x + 240) = 0$, 7) $a(x^2 - 17x + 67) = 0$, 8) $c = 3$, 9) a) $x_1 = -1$,
 $x_2 = 3$, b) $(x - 3)(x + 6)$, 10) a) $x_1 = 4$, $x_2 = 4$, b) $9\left(x + \frac{2}{3}\right)^2$

9. Logaritmická funkce, logaritmus, logaritmická rovnice

- 1) a) P, N, b) $x = 2$, 2) a) P, P, b) $x = 3$, 3) a) záporné, záporné, b) $x = 1,5$, 4) a) kladné,
záporné, b) $x = 10$, 5) a) $2; \frac{1}{3}; \frac{1}{2}$, b) $x = 36$, 6) a) $4; 3; -\frac{2}{3}$, b) $x = 2$, 7) a) $2; \sqrt[3]{5}; \frac{1}{4}$,
b) $x = 4$, 8) a) $\sqrt[3]{3}; \frac{1}{3}; -2$, b) $x = 6$, 9) $x_1 = 14$, $x_2 = 6$, 10) $x_1 = 10^{-1}$, $x_2 = 10^3$

10. Exponenciální funkce, exponenciální rovnice

- 1) a) menší, větší, b) $x = 12$, 2) a) menší, větší, b) $x = 0$, 3) a) větší, větší, b) $x = 1$,
4) a) $<$, b) $x_1 = 0$, $x_2 = 2$, 5) a) $<$, b) $x = 1$, 6) a) $a > 2$, b) $x = 3$, 7) a) $a \in \left(\frac{2}{3}; 2\right)$, b) $x = 1$,
8) $x_1 = 0$, $x_2 = 1$, 9) $x_1 = -2$, $x_2 = 1$, 10) $x_1 = -2$, $x_2 = 1$

11. Komplexní čísla – algebraický a goniometrický tvar, Moivreova věta

- 1) $-6,5 + 6,5i$, 2) 0, 3) 1, 4) $2 \cdot \sqrt{10}$, 5) $2\left(\cos \frac{\pi}{4} + i \sin \frac{\pi}{4}\right)$, 6) $\sqrt{2}\left(\cos \frac{7\pi}{4} + i \sin \frac{7\pi}{4}\right)$,
7) $\cos 90^\circ + i \sin 90^\circ$, 8) $a \cdot b = 2i$, $a : b = \sqrt{3} + i$, 9) $512i$, 10) -64

12. Kombinatorika – variace, permutace, kombinace bez opakování

- 1) 42, 2) 252, 3) 7, 4) a) 60, b) 36, c) 12, d) 48, 5) a) 3 876, b) 15 504, c) 20520, d) 48 484,
6) a) 21, b) 105, c) 126, d) 231, 7) a) 120, b) 101, 8) a) 45, b) 38, 9) 120, a) 24, b) 72,
10) a) 240, b) 96

13. Pravděpodobnost – pravděp. náhodného jevu, pravdě.přůniku a sjednocení jevů

- 1) a) 50 %, b) 20 %, 2) 30,6 %, 3) 93,6 %, 4) 53,3 %, 5) a) 14 %, b) 42 %, 6) a) 8,9 %, b) 24,6 %, 7) 77,6 %, 8) a) 4,4 %, b) 18,5 %, c) 47,5 %, 9) a) 0,26 %, b) 31 %, 10) a) 36,9 %, b) 99,7 %, c) 0,25 %

14. Statistika – základní pojmy, charakteristiky polohy a variability

- 1) c) $\bar{x} = 3670$, $s^2 = 164 100$, $s = 405$ litrů, 2) c) $\bar{x} = 46,7$; \hat{x} = nelze určit, $\tilde{x} = 46,45$;
 $s^2 = 11,764$; $s = 3,43$; 3) c) $\bar{x} = 7,26$; $s^2 = 7,3$; $s = 2,71$; 4) c) $\bar{x} = 1,2$; $\hat{x} = 1$; $\tilde{x} = 1$; $s^2 = 0,86$;
 $s = 0,93$; $R = \langle 0; 3 \rangle$; $v = 77,5$ %; 5) c) $\bar{x} = 160$, $\hat{x} = 200$; $\tilde{x} = 150$; $s^2 = 3 650$; $s = 60,42$;
 $v = 37,76$ %; 6) c) $\bar{x} = 41,04$, $\hat{x} = 41$; $\tilde{x} = 41$; $s^2 = 3,24$; $s = 1,8$; 7) c) $\bar{x} = 174$, $\hat{x} = 175$;
 $\tilde{x} = 175$; $s^2 = 40,01$; $s = 6,325$; 8) c) $\bar{x} = 80,92$, $\hat{x} = 80$; $\tilde{x} = 8$; $s^2 = 27,354$; $s = 5,23$

15. Obvody a obsahy rovinných obrazců

1) $a = 12 \text{ cm}$, $b = 5 \text{ cm}$, 2) $o = 12,56 \text{ cm}$, $S = 2,56 \text{ cm}^2$, 3) $a = 48,5 \text{ m}$, $b = 16,5 \text{ m}$,
4) $o = 78,2 \text{ cm}$, $S = 332,05 \text{ cm}^2$, 5) $o = 50,24 \text{ cm}$, $S = 36,48 \text{ cm}^2$, 6) $o = 212 \text{ cm}$, $S = 2\,688 \text{ cm}^2$,
7) $u_1 = 40 \text{ cm}$, $u_2 = 32 \text{ cm}$, $a = 25,61 \text{ cm}$, 8) a) $S = 0,409 \text{ ha}$, b) $8\,288 \text{ Kč}$, 9) $9,79 \text{ t}$,
10) $S = 588 \text{ cm}^2$

16. Objemy a povrchy těles

1) $S = 96 \text{ cm}^2$, $V = 48 \text{ cm}^3$, 2) $V = 540 \text{ cm}^3$, 3) $S = 224 \text{ cm}^2$, 4) $S = 428,6 \text{ cm}^2$, $V = 331,2 \text{ cm}^3$,
5) $S = 71,8 \text{ cm}^2$, 6) $S = 378,95 \text{ cm}^2$, 7) $V = 249,6 \text{ cm}^3$, $S = 265,32 \text{ cm}^2$, 8) $V = 162,1 \text{ m}^3$,
9) $S = 142,33 \text{ m}^2$, 10) $V = 30\,577,25 \text{ cm}^3$, $S = 6\,273,72 \text{ cm}^2$

17. Funkce a jejich vlastnosti

1) a) kvadratická, b) $f(-1) = 10$, $f(0) = 5$, $f(2) = 1$, d) $D(f) = \mathbb{R}$, $H(f) = \langle 1; \infty \rangle$, e) ani sudá ani
lichá, f) klesající pro $x \in (-\infty; 2)$, rostoucí pro $x \in (2; \infty)$, g) zdola omezená; má ostré minimum
v $f(2)=1$, h) není prostá, 2) a) mocninná, b) $f(-1) = 0$, $f(0) = 1$, $f(2) = 9$, d) $D(f) = \mathbb{R}$, $H(f) = \mathbb{R}$,
e) ani sudá ani lichá, f) rostoucí v \mathbb{R} , g) neomezená; nemá extrém, h) je prostá,
3) a) kvadratická, b) $f(-1) = 2$, $f(0) = 1$, $f(2) = 5$, d) $D(f) = \mathbb{R}$, $H(f) = \langle 1; \infty \rangle$, e) sudá, f) klesající
pro $x \in (-\infty; 0)$, rostoucí pro $x \in (0; \infty)$, g) zdola omezená; má ostré minimum v $f(0)=1$, h) není
prostá, 4) a) lineární, b) $f(-1) = 1$, $f(0) = -2$, $f(2) = 4$, d) $D(f) = \mathbb{R}$, $H(f) = \mathbb{R}$, e) ani sudá ani
lichá, f) rostoucí pro $x \in \mathbb{R}$, g) neomezená; nemá extrém, h) je prostá, 5) $x \in \langle -3; 2 \rangle$,
6) $x \in (-\infty; -2) \cup \langle 2; \infty \rangle - \{6\}$, 7) $x \in (-\infty; 2) \cup \langle 3; \infty \rangle$, 8) $x \in \langle 5; \infty \rangle$, 9) $x \in (-\infty; -1) \cup \langle 1; \infty \rangle$,
10) $x \in (-\infty; 1) \cup \langle 5; \infty \rangle$

18. Aritmetická posloupnost a její užití

1) $a = 18 \text{ cm}$, $b = 24 \text{ cm}$, 2) 10 vložených čísel; $d = 3$, 3) $\alpha = 30^\circ$, $\beta = 60^\circ$, $\gamma = 90^\circ$, 4) $S_9 = 54$
5) $S_{10} = 190$, 6) $S_{220} = 94\,710$, 7) $S_{10} = 0$, 8) a) 10 společníků, $a_{10} = 2\,900 \text{ Kč}$, b) $a_7 = 4\,700 \text{ Kč}$,
9) $a_1 = -15$, $d = 6$, $S_8 = 48$, 10) $S_{45} = 1\,665$

19. Řešení obecného trojúhelníku – sinova a kosinova věta

1) $a = 56,9 \text{ cm}$, $b = 39,9 \text{ cm}$, $\alpha = 156^\circ 23'$, $\gamma = 7^\circ 17'$, 2) $b = 3,42 \text{ cm}$, $c = 3,94 \text{ cm}$, $\alpha = 84^\circ 51'$,
 $\beta = 43^\circ 09'$, 3) $a = 55,5 \text{ cm}$, $\beta = 34^\circ 32'$, $\gamma = 45^\circ 07'$, 4) $a = 53,6 \text{ mm}$, $b = 56,8 \text{ mm}$,
 $c = 36,1 \text{ mm}$, $\alpha = 66^\circ$, 5) $\alpha = 60^\circ$, 6) $325,7 \text{ m}$, 7) $125,7 \text{ m}$, 8) $82,1 \text{ m}$, 9) $199,8 \text{ m}$,
10) $3\,808,2 \text{ m}$

20. Kombinační číslo a jeho vlastnosti. Binomická věta

1) $n = 5$, 2) $n = 7$, 3) $n = 2$, 4) $n = 6$, 5) $n = 4$, 6) $16a^{12} - 160a^9 + 600a^6 - 1000a^3 + 625$,
7) $28 + 96i$, 8) $3\,003 x^5 y^{10}$, 9) $448 x^2$, 10) $15i$

21. Lineární a kvadratická funkce a jejich užití

1) a) $f(0) = 3$, $f(3) = -3$, $f(-5) = 13$, b) $x = 1$; $x = 4$, c) $P_x[1,5; 0]$, $P_y[0; 3]$, 2) a) $y = \frac{1}{2}x - 3$,
b) $y = -\frac{1}{2}x + 1$, 3) 23 km , 4) a) $y = 3x$, $x \in \langle 0; 400 \rangle$, b) $y = -3x + 1\,200$, $x \in \langle 0; 400 \rangle$,
5) $f_1: y = 2x$, $f_2: y = 4x - 12$, B je výhodnější, má-li se vyrobit více než 12 výrobků,
6) $y = 2x^2 + 3x - 1$, 7) a) $V[1; -9]$, b) $D(f) = \mathbb{R}$, $H(f) = (-\infty; 0)$, c) ani sudá ani lichá, d) rostoucí
pro $x \in (-\infty; 1)$, klesající pro $x \in (1; \infty)$, e) ostré maximum $f(1) = -9$, f) P_x nemá, $P_y[0; -10]$,
8) a) $V[2; 2]$, b) $D(f) = \mathbb{R}$, $H(f) = \langle 2; \infty \rangle$, c) ani sudá ani lichá, d) klesající pro $x \in (-\infty; 2)$, rostoucí
pro $x \in (2; \infty)$, e) ostré minimum $f(2) = 2$, f) P_x nemá, $P_y[0; 6]$, 9) $s = 100 \text{ m}$, $t = 4 \text{ s}$,
10) a) 4°C , b) pod nulou: $h \in (1; 4)$, nad nulou: $h \in (0; 1) \cup (4; 6)$, c) maximální teplota v 6 hod –
 10°C , minimální teplota ve 2 hod $30' - \left(-\frac{9}{4}\right)^\circ\text{C}$

22. Analytické vyjádření přímky v rovině

1) $x = -4 + 7t$, $y = 7 - 4t$, $4x + 7y - 33 = 0$, $y = -\frac{4}{7}x + \frac{33}{7}$, 2) $x = -16 + 8t$, $y = 2 + t$,
 $y = \frac{1}{8}x + 4$, 3) $3x - y + 8 = 0$, 4) $x - 11y - 66 = 0$, 5) $p//BC \rightarrow 8x + 7y - 19 = 0$, $S_{BC} \in p \rightarrow$
 $16x + 3y + 17 = 0$, 6) $y - 4 = 0$, 7) $3x + 2y - 1 = 0$, 8) a) ano, b) $x - y - 1 = 0$, 9) $2x - y + 5 = 0$,
10) a) $b = -2,5$, b) $b = 0$, c) $b = -3\sqrt{3}$

23. Geometrická posloupnost a její užití

1) $n = 7$, $q = 3$, 2) $S_8 = 510$ nebo $S_8 = 31,875$, 3) 3, 4) $V = 27 \text{ m}^3$, 5) $a_1 = 5$, $q = 2$, 6) $a = 3$,
 $b = 6$, $c = 12$ nebo $a = 12$, $b = 6$, $c = 3$, 7) $S_6 = -63$, 8) 6 vložených čísel: 10, 20, 40, 80, 160,
320, 9) $a_2 = 12$, $a_3 = 36$, 10) $a_2 = 16$, $a_3 = 32$, $a_4 = 64$

24. Vektory – velikost vektoru, skalární součin vektorů, úhel vektorů

1) kosočtverec, 2) kosodélník, 3) $|AB| = \sqrt{5}$, $|BC| = \sqrt{10}$, $\beta = 45^\circ$, 4) $\varphi = 90^\circ$, 5) a) ano,
b) $b = \sqrt{5}$, $c = \sqrt{5}$, c) $\alpha = 90^\circ$, 6) $\vec{c} = \left(-\frac{1}{3}; 1\right)$, 7) a) $C[11; -4]$, b) jsou, c) $a = 13$, $b = 10$,
 $c = \sqrt{17}$, d) $\alpha = 129^\circ 06'$, 8) $\vec{v} = \left(-\frac{48}{13}; \frac{20}{13}\right)$ nebo $\vec{v} = \left(\frac{48}{13}; -\frac{20}{13}\right)$, 9) $M[3; 0]$ nebo $M[2; 0]$

25. Kuželosečky, vzájemná poloha přímky a kuželosečky

1) a) $S[2; -3]$, $r = 5$, b) $A \in k$, 2) $x^2 + y^2 - 2x + 2y - 23 = 0$, $S[1; -1]$, $r = 5$, 3) $c = 6$ nebo $c = -4$,
4) a) $S[2; 0]$, b) $a = 3$, $b = 4$, c) $F_1[2; \sqrt{7}]$, $F_2[2; -\sqrt{7}]$, d) $A[2; 4]$, $B[2; -4]$, $C[5; 0]$, $D[-1; 0]$,
5) a) $S[3; 2]$, b) $a = 5$, $b = 2$, c) $F_1[3 + \sqrt{21}; 2]$, $F_2[3 - \sqrt{21}; 2]$, d) $A[8; 2]$, $B[-2; 2]$, $C[3; 4]$,
 $D[3; 0]$, 6) $t_1: 2x - y + 12 = 0$, $t_2: 2x - y - 12 = 0$, 7) tečna: $T\left[\frac{24}{5}; -3\right]$, 8) $V[1; -3]$, $F[-2; 3]$,
d: $x = 0$, 9) $V[-4; -2]$, $F[-4; -3,25]$, d: $y = -0,75$, 10) sečna: $A[25; 15]$, $B[4; 6]$